

УДК 7.03/687.016

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЖІНОЧОГО ОБРАЗУ В КЛАСИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

КОКОРИНА Галина, МАМЛАЙ Анастасія, КЕМЕНЯШ Юлія
Київський національний університет технологій та дизайну
galinaramasanova@gmail.com

У роботі представлено результати дослідження особливостей створення гармонійних жіночих образів в мистецтві Стародавньої Греції та доби Відродження. Проаналізоване значення одягу та його трансформація протягом розвитку європейського класичного мистецтва, інтерпретація окремих його форм в сучасному дизайні. Розглядаються стилістичні особливості зображень жінок в живопису та скульптурі, їх символіка та художні прийоми, які й сьогодні надихають митців. Особливий акцент робиться на зв'язку між класичною гармонією форм і сучасними тенденціями дизайну, а також на адаптації античних мотивів до сучасних мистецьких практик. Дослідження презентує досвід переосмислення європейської культурної спадщини, яка продовжує впливати на креативні індустрії ХХІ століття, зберігаючи тісний зв'язок між минулим і сьогоденням.

Ключові слова: дизайн одягу, образ, мистецтво Стародавньої Греції, Ренесанс, засоби гармонізації, класичний стиль.

ВСТУП

Мистецтво Стародавньої Греції відіграло ключову роль у формуванні естетичних канонів, які вплинули на розвиток світової культури, зокрема Ренесансу, ампіру, модерну та становленні класичного стилю в одязі. Жіночі образи в класичному мистецтві відображали не тільки ідеали краси і гармонії, а й глибокі соціокультурні уявлення про роль жінки в суспільстві, її зв'язок з міфологією, божественністю, природою. Скульптура, вазопис, фрески та інші види мистецтва демонструють низку стилістичних рішень, які і сьогодні продовжують надихати дизайнерів фешн-сфери.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є дослідження характерних особливостей жіночих образів у мистецтві Стародавньої Греції та Ренесансу, а також їх вплив на сучасний дизайн одягу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Зображення жінки в давньогрецькому мистецтві відображали тогочасні уявлення про красу, мораль і роль жінки в суспільстві. Грецьке мистецтво створює широкий спектр образів жінок – від могутніх богинь до простих смертних, і кожен з них має своє значення та символіку. Одним із найпоширеніших образів у мистецтві були богині, які символізують різні сфери

життя. Богиня полювання та дикої природи: Артеміда зображена в короткій туніці, що підкреслює її незалежність і активність (рис. 1, а). Богиня кохання і краси Афродіта втілювала жіночу витонченість і гармонію, тому її часто зображують напівоголеною або оголеною, як у знаменитій «Афродіті Кнідській» Праксителя. У грецькому мистецтві жіночі фігури окремо класифікувалися як німфи – духи природи, пов'язані з водою, лісами та горами. Вони символізують молодість, життя і нерозривний зв'язок людини з природою. Німфи зображені яскравими та загадовими, з яскраво підкресленими квітами та аксесуарами. Найвідоміші з них – Океаніди, Дріади, Нереїди – зустрічаються на вазописах і рельєфах, де вони супроводжують богів або беруть участь в міфологічних сценах. На відміну від богинь, зображення смертних жінок зустрічаються в грецькому мистецтві зрідка, що пов'язано з патріархальним устроєм суспільства. Але в деяких випадках художники надзвичайно досконало зображують традиційний жіночий костюм, передаючи деталі ансамблю та особливості драпірування (рис. 1, б).

а

б

в

Рис. 1. Жіночі образи в мистецтві Стародавньої Греції та Ренесансу: а – Богиня Артеміда, Пракситель, V ст. до н.е. [1]; б – розпис аттичного кілика, V ст. до н.е. [2]; Гірландайо Д., деталь фрески «Народження св. Івана Хрестителя», XV ст. [3]

Протягом подальшої еволюції, європейські митці неодноразово поверталися до античних традицій. Однією з важливіших ознак культури доби Відродження є повернення до античної естетики, до раціонального сприйняття краси людського тіла. Щоб вважатися гарною, жінці потрібно було відповідати певним стандартам: вона мала бути пишною, мати струнки руки й ноги, високий бюст, світлу шкіру і світле волосся, тонкі риси обличчя. Костюм часів Ренесансу відповідав саме такому ідеалу краси, коли перевага віддавалася зрілості – фізичній і духовній, відповідаючи певному уявленню про здоров'я і доцільність так саме, як це було в часи Стародавньої Греції. В епоху Ренесансу костюм мав бути симетричним, його гармонійність часто спиралась на правила золотого перетину. Типовими елементами італійського

ренесансного костюма були напівпрозорі тканини та різноманітні драпірування (рис. 1, в).

Зображення жінки в класичному європейському мистецтві значно вплинуло на розвиток дизайну костюма в XX та XXI століттях. Гармонійні пропорції, чіткі лінії та натхненний вираз жіночої краси, характерні для грецького мистецтва, стали джерелом натхнення для таких дизайнерів як Поль Пуаре, Маріано Фортуні, Мадлен Віонне (рис. 2, а, 2, б). Принципи античної моди, її пропорції та пластика знайшли відображення в сучасному дизайні костюма (рис. 2, в, 2, г). Грецький хітон з його складками та розрізами сприяв створенню багатьох сучасних предметів одягу. Дизайнери та стилісти високої моди часто надихаються образами Афродіти чи німф. Крім того, скульптури з білого мармуру, вплинули на кольори в моді, популяризуючи мінімалістичну палітру та простоту форм.

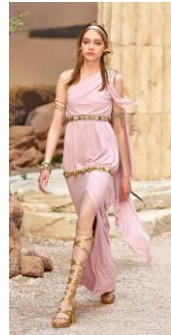
а

б

в

г

Рис. 2. Античний стиль в моді XX – початку XXI ст. [4]: а – Фортуні М., сукня «дельфос», 1909 [5]; б – М. Віонне, сукня 1930-х рр. [6] ; в – Міяке І., модель 1998 р. [7]; г – Лагерфельд К., модель 2017 р. [8]

В 2017 р. відомий модний бренд Chanel створив колекцію, натхненну давньогрецьким мистецтвом під назвою Chanel Resort 2. Сукні були виготовлені у мінімалістичній стилістиці, яка перетворила жінок у богоподібні фігури, схожі на античні статуї. Дизайнером колекції став знаменитий Карл Лагерфельд. Свою колекцію він прокоментував таким чином: «Критерії краси в стародавній і класичній періоди все ще актуальні. Ніколи не створювали красивіших образів жінок» [9]. Використання білих і нюдових кольорів у його колекції навіяно грецькими артефактами, які він бачив у музеях. Його сукні нагадували античні хітон (нижній одяг), пеплос (верхній одяг) і гіматій (плащ), які носили жінки Стародавньої Греції.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження було виявлено, що жіночі образи в мистецтві Стародавньої Греції та Ренесансу відіграли важливу роль у формуванні естетичних канонів, які залишаються актуальними в світі дизайну одягу і сьогодні. Художники класичних епох створювали ідеалізовані жіночі образи, що поєднували в собі гармонійність пропорцій, витонченість рухів і символічне

значення образів. Живопис та скульптура відображали не лише зовнішню красу, а й соціокультурні уявлення про жіночу роль, силу та божественність. Сучасна мода активно звертається до старих мотивів і переосмислює їх у нових формах, образи жінок у мистецтві минулого є не лише частиною історії, але й продовжують жити в сучасному дизайні, демонструючи, як культурна спадщина може гармонійно поєднуватися з останніми тенденціями моди XXI століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Koda H. Classical Art and Modern Dress. URL: <https://www.metmuseum.org/ru/essays/classical-art-and-modern-dress>
2. Nigro J. Ancient Greek Dress: The Classic Look. URL: <https://www.artic.edu/articles/966/ancient-greek-dress-the-classic-look>
3. Доменіко Гіпландайо. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
4. Sackett H. Forgotten Women and their Work: An Examination of Ancient Greek Textiles. URL: <https://sites.rhodes.edu/sackett/forgotten-women-and-their-work-examination-ancient-greek-textiles>
5. Delphos Dress. URL: <https://collections.vam.ac.uk/item/O88649/delphos-delphos-dress-fortuny-mariano/>
6. ICONS: Madeleine Vionnet «The architect of fashion». URL: <https://yolancris.com/icons-madeleine-vionnet/>
7. Componentes básicos del diseño de Indumentaria. URL: <https://diseniodeindumentaria2.wordpress.com/wp-content/uploads/2008/04/forma-textura-color1.pdf>
8. Greek drama: Chanel recreates Parthenon for Paris show 2017. URL: <https://greekworldmedia.com/category/greece/page/2/>
9. 5 things you didn't know about Karl Lagerfeld. URL: <https://www.remixmagazine.com/fashion/karl-lagerfeld-birthday/>

KOKORINA H., MAMLAY A., KEMENYASH Y.

INTERPRETATION OF THE FEMALE IMAGE IN CLASSICAL ART IN THE CONTEXT OF THE PROBLEMS OF CONTEMPORARY FASHION DESIGN

The article presents the results of a study of the peculiarities of creating harmonious female images in the art of Ancient Greece and the Renaissance. The importance of clothing and its transformation during the development of European classical art, as well as the interpretation of its individual forms in contemporary design are analysed. The stylistic features of women's images in painting and sculpture, their symbolism and artistic techniques that still inspire artists today are considered. Particular emphasis is placed on the connection between the classical harmony of forms and modern design trends, as well as on the adaptation of ancient motifs to contemporary artistic practices. The research presents the experience of rethinking the European cultural heritage, which continues to influence the creative industries of the twenty-first century, maintaining a close connection between the past and the present.

Keywords: fashion design, image, art of Ancient Greece, Renaissance, means of harmonisation, classical style.